

Långfredagen

Tom Hardts postilla, andra årgången

Predikotext: Vår Herres Jesu Kristi lidande, 5:e akten.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Den långa textsammanställning, som vi nu avlyssnat, de psalmer, som avbrutit föreläsandet, hela denna helgdags budskap gör också bland icke-kristna människor anspråk på aktning och respekt. Döden och lidandet hånar man icke. Långfredagen blir så en sammanfattning av det myckna svåra, som drabbar människorna. Därmed tystas varje kritik. Däremot finns en outtalad fråga i mångas sinnen, nämligen varför Kristi lidande framställs som så helt annorlunda, som så mycket större och tyngre än allt annat lidande. Detta rentutav hotar att bryta ned den tanke på Guds solidaritet med vårt lidande, som på många predikstolar i dag kastas fram som textens budskap. En av oss, javisst, men varför då sjunga och mena: "Så som Jesu smärta var Aldrig någons varit har"? (sv. ps. 92:1) De två rövorna led ju faktiskt mer, då de överlevde Jesu dödsstund och dödades genom att deras ben brutalt sönderslogs. Allt detta, alla sådana tankar, är inte illa menade, vill inte störa helgen och helgden, men de gör klart, att vi omöjligt kan rätt fira denna dag utan att med all klarhet och tydlighet ha uttalat varför det är sant, som vi sjungit, att "Så som Jesu smärta var Aldrig någons varit har". (sv. ps. 92:1) Bara den förkunnelsen kan bära upp långfredagen som helgdag, kan förklara, att vi kommer samman i dag till högpredikan, att vi hör den långa texten och sjunger de många psalmerna. Med all kraft skall det utropas, att Jesu lidande är det stora lidandet, "passio magna", är den stund, då solen miste sitt sken, då förlåten i templet rämnade, då jorden skalv, då klipporna rämnade och gravarna öppnades. Ja, "passio magna" är det rätta namnet, ty

- I. på korset lider En av Den Heliga Treenigheten,
- II. på korset nedslår En av Den heliga Treenigheten Guds vrede över synden,
- III. på korset skänker En av Den Heliga Treenigheten evig salighet.

I. På korset lider En av Den Heliga Treenigheten.

Ingen kan rätt fira denna dag, som icke dessförinnan rätt firat Jungfru Marie bebådelsedag, som icke fast tror och klart förkunnar, att på korset hänger Guds och Marias Son, lider En av Den Heliga Treenigheten, spikas den fast, som är himmelens och jordens Herre, den trefalt Helige. Då tystnar alla falska paralleller till oss och våra lidanden. Då måste vi säga med den botfärdige rövaren: "Fruktar icke heller du Gud, som är under samma dom? Oss vederfares detta med all rätt, ty vi lida vad våra gärningar äro värda, men denne man har intet ont gjort." Mellan Jesu kors och de två andra korsen går en oändlig djup klyfta, åtskillnaden mellan den Helige och syndare, mellan Gud och människa, mellan honom, som "kommer i ditt rike", och oss, som av nåd kan tas emot av rikets Konung och Herre. Så måste vi var långfredag, så många som är oss givna, bekänna: "Så som Jesu smärta var Aldrig någons varit har". (sv. ps. 91:1) All denna smärta träffar Guds den Eviges hjärta, genomtränger skaparen, drabbar En av Den Heliga Treenigheten i världarnas mitt. När spikarna genomborrar de heliga handlovarna, bävar änglar och ärkeänglar. När det heliga blodet utgjutes, skyler keruberna sina ansikten. När smädelserna haglar, sjunger seraferna sitt trefaldiga Helig. Så är detta lidande det stora, "passio magna".

II. På korset nedslår En av Den Heliga Treenigheten Guds vrede över synden.

När Guds evige Son går in i sitt lidande, av egen fri vilja överlämnar sig åt döden, träder in i det stora mörkret, finner han där den gudomliga vreden över synden, domen över hela det mänskliga släktets syndaskuld. Han, den ende rene, den ende helige, smakar i sin obefläckade mänskliga själ helvetets verklighet, som är gudsövergivenheten. Därför hörs från korset det fasansfulla ropet: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig? Jag brister ut och klagar, men min frälsning är fjärran. Jag ropar om dagen, men du svarar icke." (Ps. 22:2 f.) Gud, vårt högsta goda,

drar sig undan, stänger himlaporten, överlämnar Sonen åt gudsfrånvaron, åt den förfärande, slutliga domen över synden. Så träder Jesus i allo in under det ställföreträdarskap, som psaltaren lägger på hans tunga, och där han på en och samma gång är den skuldfrie och skuldyngde, den helige, som bär på mångas synder: "Vad jag icke har rövat, det måste jag gälda. Du, o Gud, känner min dårskap, och mina skulder äro icke förborgade för dig". (Ps. 69:5 f.) Så upptar den evige Sonen våra skulder i sig, gör våra skulder, allas skulder, vår dårskap till sina och nedkämpar den gudomliga vreden, ja, "han var sargad för våra överträdelsers skull". (Jes. 53:5) Detta är det stora lidandet, "passio magna".

III. På korset skänker En av Den Heliga Tre-enigheten evig salighet.

Stort är lidandet med avseende på den lidande personen. Stort är lidandet med avseende på lidandets innehåll. Stort är till sist lidandet med avseende på

lidandets frukt, vår eviga salighet. Jesus själv sammanfattar korsets och långfredagens verkan i de orden: "Sannerligen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset". Det är ord, som icke skulle kunna vara sanna, om den lidande icke varit den store och allsmäktige Guden, och om han inte i sin mandom nedkämpat den gudomliga vreden. Nu åter står vi inför "passio magna", inför Guds Lamms seger över synden, döden och djävulen, och därför flödar saligheten mot oss från korset. Därför är Jesu död aldrig djupast sett ett sorgeämne, och därför är orden: "Ty så ofta I äten detta bröd och dricken kalken, förkunnen I Herrens död, till dess han kommer" (1 Kor. 11:26), inte en föreskrift att kläda sakramentet i sorgflor och svart utan något, som vi fullbordar med jubel och fröjd. Så är alla kristna, om de är kristna, i kraft av Ordet och Den Helige Ande i tron vissa om att de denna dag i varje avseende firar det stora lidandet, "passio magna", ja, att de med all rätt sjungit: "Så som Jesu smärta var Aldrig någons varit har". (sv. ps. 92:1)

Amen.